

BIJLAGE:

OVERZICHT BESTAANDE

PREVENTIE ACTIVITEITEN

GERICHT OP GOK- EN

GAMEVERSLAVING

DOELGROEP: 12-23 JAAR

BEHORENDE BIJ RAADSBRIEF UITVOERING

MOTIE AANVALSPAN VOOR HET TEGENGAAN

VAN GOKVERSLAVINGEN

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING 3

1.TACTUS VERSLAVINGSZORG 4

Primaire preventie	4
Secundaire preventie	6
Tertiaire preventie	8

2.GGD TWENTE 9

Preventieve gezondheidszorg vanuit de GGD	9
---	---

3. LOES 12

Informatievoorziening	12
-----------------------	----

INLEIDING

Tijdens de behandeling van de Gemeentebegroting 2025-2028 heeft de gemeenteraad van Enschede de motie *Aanvalsplan voor het tegengaan van gokverslavingen* aangenomen. Met deze motie heeft de raad aan het College van B&W de opdracht gegeven samen met alle relevante partijen een aanvalsplan te ontwikkelen ter preventie en bestrijding van gokverslaving binnen de gemeente. Zoals in de bijbehorende raadsbrief is aangegeven, is besloten om de focus te leggen op de preventie van zowel gok- als gameverslaving, gericht op de doelgroep 12-23 jaar. Dit document geeft een overzicht van alle preventieactiviteiten die binnen gemeente Enschede worden ondernomen om deze vormen van verslavingen binnen de genoemde doelgroep zoveel mogelijk te voorkomen en tegen te gaan. De activiteiten zijn zowel gericht op bewustwording en het voorkomen van het ontstaan van problemen; als op vroegtijdige signalering en bijbehorende interventie; alsmede op behandeling en nazorg.

1. TACTUS VERSLAVINGSZORG

Tactus biedt hulp en advies aan jongeren en volwassenen voor elke vorm van verslaving. (Centrum)gemeente Enschede subsidieert Tactus jaarlijks voor het uitvoeren van diverse preventieactiviteiten. Tactus biedt preventie aan op drie niveaus: primaire preventie, secundaire preventie en tertiaire preventie.

PRIMAIRE PREVENTIE

Primaire preventie richt zich op bewustwording en het voorkomen van het ontstaan van problemen bij niet-hulpbehoevende inwoners. De interventies zijn gericht op het versterken van beschermende factoren, als er nog niets aan de hand is.

DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING VAN PROFESSIONALS IN ONDERWIJS, ZORG EN SPORT

Deskundigheidsbevordering van professionals in onderwijs, zorg en sport is een preventieve interventie gericht op het versterken van kennis en vaardigheden rondom middelengebruik en gedragsverslavingen zoals (online) gokken. Het doel is dat professionals vroegtijdig signalen herkennen, het gesprek aangaan en passende ondersteuning bieden.

Wat houdt het in

Een op maat gemaakte training waarin kennis over middelengebruik wordt gedeeld en vaardigheden worden geoefend om gebruik te signaleren en bespreekbaar te maken. De training kan bestaan uit interactieve sessies, praktijkgerichte oefeningen en eventueel online modules. Er is aandacht voor actuele thema's en casuïstiek uit de praktijk. Sinds 1 mei 2025 is er een speciale training voor docenten in het MBO om gokken te signaleren en bespreekbaar te maken.

Wie betreft het

Professionals werkzaam in het onderwijs, de zorg en sportsectoren, zoals docenten, zorgverleners, sportcoaches en jeugdwerkers.

Wat is het beoogde effect

Versterking van het handelingsvermogen van professionals, waardoor zij effectief kunnen bijdragen aan het voorkomen en verminderen van middelengebruik en gedragsverslaving onder jongeren.

OUDERBIJEENKOMSTEN GERICHT OP SIGNALERING ONLINE GOKKEN

De ouderbijeenkomsten zijn een vorm van primaire preventie en richten zich op signalering over online gokken. Ouders worden zich bewust van signalen en worden ondersteunt bij het maken van gezonde keuzes.

Wat houdt het in

Deze interventie biedt ouders op een laagdrempelige manier inzicht in online gokgedrag en leert hen signalen van problematisch gebruik te herkennen. Vaak gaat dit samen met informatie over alcohol,

drugs en gamen. Daarnaast worden gesprekstechnieken aangereikt om het onderwerp op een open en effectieve manier met hun kind te bespreken. De bijeenkomsten bestaan uit interactieve sessies, waarin informatie wordt gedeeld en ouders ervaringen uitwisselen. Er wordt gebruikgemaakt van praktische oefeningen en eventueel ondersteunend online materiaal.

Wie betreft het

Ouders en verzorgers van jongeren die mogelijk in aanraking komen met online gokken of risicovol digitaal gedrag vertonen.

Wat is het beoogde effect

Het versterken van de ouderlijke rol in preventie door het vergroten van kennis en communicatieve vaardigheden, waardoor vroegtijdige interventie mogelijk wordt.

ONDERWIJS: 'HELDER OP SCHOOL'

Helder op School is een preventieprogramma binnen het programma Gezonde School, dat is ontwikkeld door het Trimbos-instituut. Trimbos is een onafhankelijk kennisinstituut in Nederland voor mentale gezondheid, middelengebruik en gamen, gokken en digitale media.

Helder op School is gericht op roken, gebruik van alcohol en drugs, gokken en gamen, met een niveau- en leeftijdsspecifiek, wetenschappelijk onderbouwd aanbod voor leerlingen en hun omgeving. Naar aanleiding van actuele ontwikkelingen en regelmatige evaluaties wordt het programma actueel en passend gehouden.

Wat houdt het in

Helder op School is een integraal preventieprogramma dat zich richt op het bevorderen van gezond gedrag onder leerlingen, met specifieke aandacht voor het voorkomen van online gokken en risicovol digitaal gedrag zoals overmatig gamen en ongezond gebruik van sociale media. Het programma omvat lesmodules voor leerlingen, e-learning voor docenten, ouderavonden en beleidsadvies voor scholen. Er wordt gewerkt aan signalering, educatie, beleid en het creëren van een ondersteunende schoolomgeving.

Wie betreft het

Leerlingen in voortgezet onderwijs, ouders/verzorgers, docenten en schoolleiders.

Wat is het beoogde effect

Het vergroten van bewustzijn en kennis over de risico's van online gokken en digitaal gedrag, het versterken van weerbaarheid bij jongeren en het bevorderen van een gezonde digitale balans.

SECUNDAIRE PREVENTIE

Secundaire preventie richt zich op vroegtijdige signalering van eventuele problemen en hierbij horende interventie. Secundaire preventie speelt in situaties waar al signalen en risicofactoren over problematisch gedrag aanwezig zijn. Interventies zijn gericht op risicogroepen; op het verminderen van de risicofactoren of op stabiliseren.

UITVOERING MOTI4 GOKKEN PROGRAMMA

Moti4 is een preventieprogramma gericht op jongeren tussen de 14 en 24 jaar die risicovol gedrag vertonen op het gebied van middelengebruik, gamen of gokken. Het programma bestaat uit vier individuele gesprekken en wordt uitgevoerd door instellingen voor verslavingszorg in Nederland die verbonden zijn aan Verslavingskunde Nederland. In regio Enschede is dat Tactus Verslavingszorg. De naam Moti4 komt van het woord Motiveren. De 4 staat voor de vier kerndoelen waaraan wordt gewerkt:

- Kerndoel 1: Het in kaart brengen van het gebruik
- Kerndoel 2: Het vergroten van kennis
- Kerndoel 3: Het vergroten van inzicht en bewustwording
- Kerndoel 4: Het versterken van de weerbaarheid

Het traject is kosteloos, anoniem en er is geen verwijzing nodig. Voor meer informatie zie [\(Preventief\) adviesgesprek | Tactus Verslavingszorg](#) en [Moti4 studie - Trimbos-instituut](#).

Wat houdt het in

Moti4 Gokken is een kortdurend, individueel begeleidingstraject voor jongeren van 14 tot en met 24 jaar die beginnende problemen ervaren met gokken. Het doel is om inzicht te krijgen in het eigen gokgedrag en motivatie te versterken om dit gedrag te veranderen. Het traject bestaat uit maximaal vier één-op-één gesprekken van ongeveer een uur met een preventiewerker. De gesprekken richten zich op het verkennen van gokgedrag, het vergroten van kennis, bewustwording en het versterken van weerbaarheid. Samen wordt er gewerkt aan een persoonlijk plan van aanpak.

Wie betreft het

Jongeren tussen de 14 en 24 jaar die beginnend problematisch gokgedrag vertonen, maar voor wie reguliere hulpverlening nog niet noodzakelijk is.

Wat is het beoogde effect

Het verminderen of stoppen van risicovol gokgedrag door het vergroten van zelfinzicht, motivatie en het aanleren van vaardigheden om verleidingen te weerstaan. Indien nodig kan het traject leiden tot verdere hulpverlening.

INDIVIDUELE OUDERGESPREKKEN EN ONDERSTEUNING BIJ OPVOEDVRAAGSTUKKEN RONDOM GOKKEN

Wat houdt het in

Deze interventie biedt ouders persoonlijke begeleiding bij zorgen over het gokgedrag van hun kind. Het doel is om ouders te ondersteunen in het herkennen van signalen en het voeren van effectieve gesprekken. Ouders hebben één-op-één gesprekken met een preventiewerker. Deze gesprekken zijn vertrouwelijk, kosteloos en zonder verwijzing toegankelijk. Er wordt gebruikgemaakt van motiverende gespreksvoering en praktische opvoedtips.

Wie betreft het

Ouders en verzorgers van jongeren die mogelijk risicovol gokgedrag vertonen of waarbij zorgen bestaan over online gokken.

Wat is het beoogde effect

Het versterken van de opvoedvaardigheden van ouders, zodat zij effectief kunnen bijdragen aan het voorkomen en verminderen van gokproblemen bij hun kinderen.

OUDERCURSUS 'HELP, MIJN KIND KAN NIET ZONDER'

Wat houdt het in

Wanneer een kind een middelen-, game of gokprobleem heeft, voelen ouders zich vaak machteloos en hebben ze het gevoel het gedrag van hun kind niet bij te kunnen sturen. Ouders proberen hun kind te laten minderen of stoppen op allerlei manieren. Dit kost veel energie, slapeloze nachten en lijkt nauwelijks iets op te leveren. Om ouders minder machteloos te laten voelen en de regie weer in handen te krijgen, biedt Tactus hulp door tijdens de oudercursus handvatten aan te reiken. In vier avonden en een terugkomavond wordt met name ingegaan op de communicatie in het gezin en krijgen ouders praktische informatie om anders met hun kind om te gaan. Tijdens de cursus gaan de ouders met de aangeboden lesstof aan de slag en met andere ouders in gesprek. Meer informatie is te vinden op: [Help, mijn kind kan niet zonder! | Tactus Verslavingszorg](#).

Wie betreft het

Ouders en opvoeders met kinderen tussen de 12 en 23 jaar die problematisch alcohol drinken, te veel drugs gebruiken, overmatig gamen of gokken.

Wat is het beoogde effect

Ouders minder machteloos te laten voelen en de regie weer in handen te krijgen.

TERTIAIRE PREVENTIE

Tertiaire preventie richt zich op behandeling en nazorg. Tertiaire preventie gaat over situaties waar er al problemen zijn en waarin je herhaling, terugval of erger wilt voorkomen. De interventies richten zich op het tegengaan van negatieve gevolgen en het voorkomen van verergering van problematiek.

GERICHTE DOORVERWIJZING EN TOELEIDING NAAR GESPECIALISEERDE BEHANDELING VOOR GOKVERSLAVING

Tactus biedt gespecialiseerde behandeling voor alle vormen van verslavingen, zo ook voor gok- en gameverslaving. Voor gespecialiseerde behandeling is een doorverwijzing van de huisarts nodig. In dat geval vergoedt de zorgverzekeraar de behandeling.

Wat houdt het in

Gerichte behandeling van de verslaving. Na aanmelding vindt er een intakegesprek plaats om te kijken naar de situatie en de welke behandeling daar het best bij aansluit. De gemaakte afspraken worden vastgelegd in een persoonlijk zorgplan. Het geboden hulpaanbod is gevarieerd en flexibel en op maat.

Wie betreft het

Alle hulpzoekenden.

Wat is het beoogde effect

Het doel van de behandeling wordt in het intakegesprek vastgesteld.

GGD Twente is de gezondheidsdienst voor alle inwoners van Twente. Het werk van de GGD is erop gericht gezondheid van inwoners te verbeteren. Binnen de GGD is er de afdeling Jeugdgezondheid (JGZ). De JGZ helpt kinderen in Nederland om veilig en gezond op te groeien. De taken van JGZ horen bij de preventieve gezondheidszorg en is voor alle kinderen en jongeren tot 18 jaar en hun ouders beschikbaar.

PREVENTIEVE GEZONDHEIDSZORG VANUIT DE GGD

INDIVIDUELE CONTACTEN MET KINDEREN IN KLAS 2 VO

Wat houdt het in

In klas 2 van het Voortgezet Onderwijs vinden individuele contactmomenten plaats met de leerlingen. Een doktersassistente of jeugdverpleegkundige bespreekt een eerder door de leerling ingevulde vragenlijst, waarin ook in wordt gegaan op gokken en gamen (gamen is hierbij de 'steppingstone'). Komen er uit de vragenlijst zorgen naar voren, dan volgt een gesprek met een jeugdverpleegkundige, verpleegkundig specialist JGZ of jeugdarts (hierna JGZ professional). Als het nodig is wordt er doorverwezen naar hulp.

Wie betreft het

Jongeren in klas 2 van het Voortgezet Onderwijs.

Wat is het beoogde effect

Het signaleren van game- en/of gokproblematiek en het waar nodig bieden van hulp of doorverwijzing.

VRAGENLIJST 'GEZOND LEVEN? CHECK HET EVEN!' IN KLAS 4 VO

Wat houdt het in

Jongeren krijgen in klas 4 van het Voortgezet Onderwijs op school een online vragenlijst over verschillende gezondheidsonderwerpen, waaronder gokken en gamen. Direct na het invullen van de vragenlijst krijgt de jongere online informatie en advies, afgestemd op de antwoorden. Wanneer er vragen of zorgen uit de vragenlijst naar voren komen, kan er een gesprek volgen met de jeugdverpleegkundige op school. Hiervoor krijgt de jongere een uitnodiging. In dit gesprek beantwoordt de JGZ professional vragen van de jongeren, denken zij mee en krijgt de jongere advies. Als het nodig is verwijst de JGZ professional de jongere door naar verdere hulp. In de vragenlijst kunnen jongeren ook zelf al laten weten of ze in gesprek willen met een professional.

Wie betreft het

Jongeren in klas 4 van het Voortgezet Onderwijs.

Wat is het beoogde effect

Het signaleren van game- en/of gokproblematiek en het bieden van hulp of doorverwijzing.

De GGD heeft aangegeven dat er toekomstplannen zijn de Check 't even vragenlijst in klas 4 op schoolniveau samen te vatten, waarna het nog gemakkelijker wordt te signaleren of een gok- of gameverslaving vaker voorkomt op een school. De vragenlijst wordt jaarlijks afgenomen. Dit jaar of begin volgend jaar wordt er op een paar scholen getest, waarna het de bedoeling is dit verder uit te rollen.

GEZONDE SCHOOL AANPAK

Wat houdt het in

Een Gezonde School werkt op een structurele en samenhangende manier aan de gezondheid van leerlingen het team. De methode is een praktische werkwijze om scholen daarbij te ondersteunen. De GGD verwijst in principe voor de Gezonde School aanpak altijd naar het 'Helder op School' preventieprogramma van het Trimbos-Instituut en verwijst de school hiervoor door naar Tactus, als uitvoerder van dit programma op scholen. Ook adviseert de GGD scholen om een ouderavond te organiseren over gamen en verslaving, met als spreker Bureau Jeugd en Media. Zij kunnen over dit onderwerp specifieke informatie geven. Via LOES kan dit soms gratis voor scholen.

Wie betreft het

Scholieren in het Voortgezet Onderwijs.

Wat is het beoogde effect

Het effectief en blijvend verbeteren van de gezondheid van leerlingen.

JOUW GGD

Wat houdt het in

Jouw GGD is een landelijke website waar jongeren (anoniem) terecht kunnen voor informatie en kunnen chatten met professionals. Hier neemt de afdeling JGZ van de GGD Twente ook aan deel. Jongeren kunnen hier onder andere terecht met vragen over gamen en gokken. Deze vragen worden vertrouwelijk behandeld. Wanneer blijkt dat een vraag meer aandacht nodig heeft om opgelost te kunnen worden, kan het zijn dat de jongere wordt doorverwezen naar een andere instantie.

Wie betreft het

Jongeren tussen 13 en 23 jaar

Wat is het beoogde effect

Het effectief en blijvend verbeteren van de gezondheid van jongeren

3. LOES

LOES opvoedondersteuning is een samenwerking tussen GGD Twente, afdeling Jeugdgezondheid en de Twentse gemeenten. Loes ondersteunt (aanstaande) ouders en verzorgers van kinderen tot 23 jaar, door betrouwbare informatie en advies over opvoeden en gezond opgroeien bekend(er) en vindbaar(der) te maken in Twente. Behalve informatie en tal van tips die te vinden zijn op de website www.loes.nl, organiseert LOES ook een breed aanbod aan (gratis) voorlichtingsbijeenkomsten en preventieve (ouder)cursussen.

INFORMATIEVOORZIENING

INFORMATIEVOORZIENING OVER VOOR OUDERS EN VERZORGERS

Wat houdt het in

Op de website www.loes.nl kunnen ouders tips krijgen wanneer kinderen en jongeren gamen. Deze tips gaan onder andere over het aanleren van gamebeperkingen, het bespreekbaar maken van gamegebruik en het vermijden van een verslaving. Ook verwijst LOES door naar andere bronnen voor meer informatie.

Wie betreft het

Ouders en verzorgers van kinderen tot 23 jaar.

Wat is het beoogde effect

Voorkomen van problematisch gamegedrag of -verslaving.